



# TEORIJE (RAZLAGA) REVŠČINE

PREDMET SOCIOLOGIJE, 3. F

# »PREŽIVETJE NAJSPOSOBNEJŠEGA«

teorija Herberta Spencerja

## ▪ OSTER KRITIK REVNIH

reven človek = ničvrednež

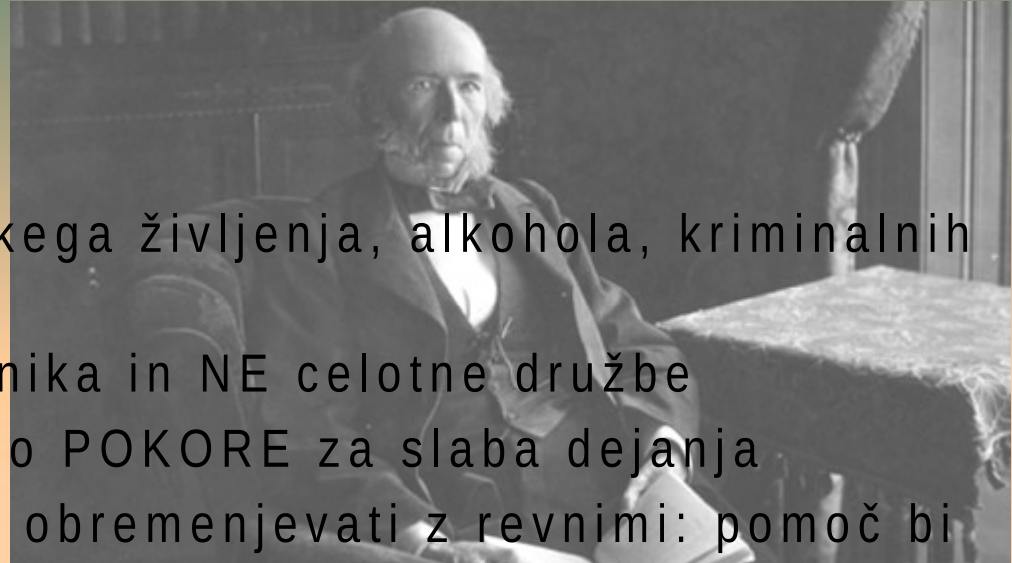
revščina = posledica potepuškega življenja, alkohola, kriminalnih dejanj

- Revščina = krivda posameznika in NE celotne družbe
- V primeru POMOČI ne bi bilo POKORE za slaba dejanja
- Država se ne sme pretirano obremenjevati z revnimi: pomoč bi povzročila širjenje lenobe in upad morale med prebivalstvom.

Končni izid: posledice na gospodarskem področju.

- Izrek »preživetje najsposobnejšega«:

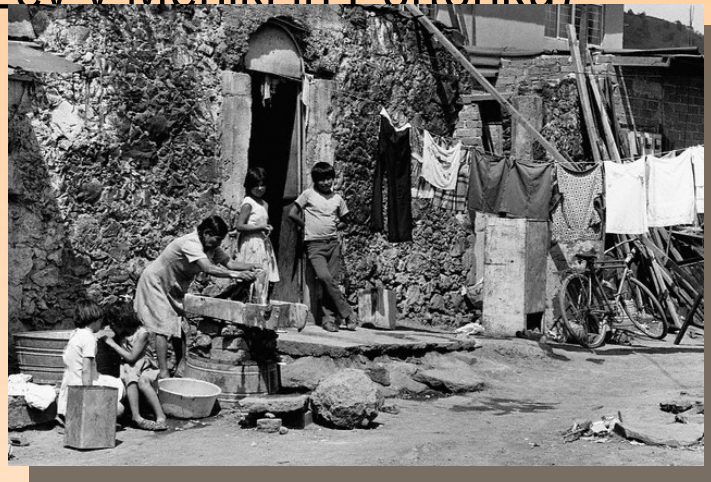
*Sposobni in delovni morajo prejeti nagrado za svoje delo, leni, nesposobni in slabotni pa bi morali biti obsojeni na življenje v revščini – ključ za razvoj družbe.*



# KULTURA REVŠČINE

življenjski slogi revnih v različnih družbah + okoliščine =  
PODOBNE ZNAČILNOSTI

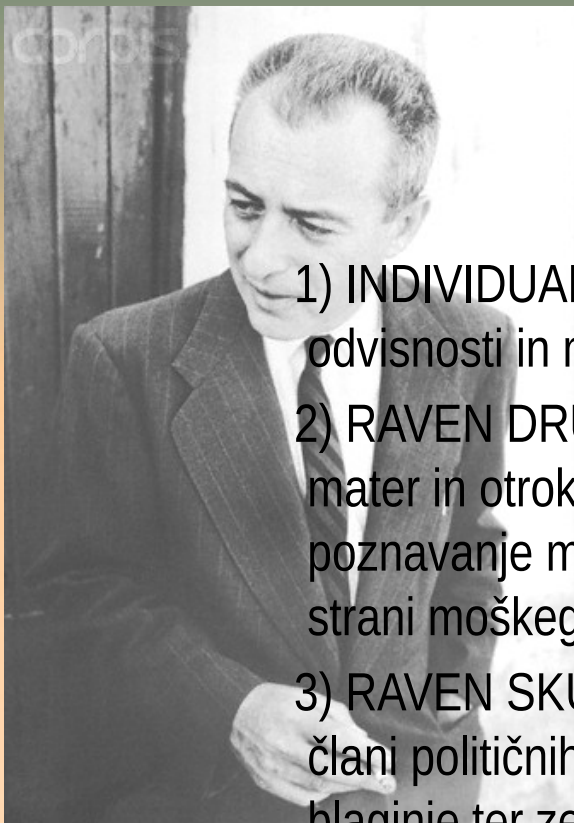
- Podobne okoliščine in problemi □ podobna odzivanja □  
priučeno, skupno in družbeno prenosljivo vedenje družbene  
skupine = KULTURA
- Koncept SUBKULTURE z lastnimi NORMAMI in  
VREDNOTAMI (ameriški antropolog Oscar Lewis: Preučevanja  
življenjskega sloga mestnih revežev v Mehiki in Portoriku)





# KULTURA REVŠČINE

teorija Oscarja Lewisa



**KULTURA REVŠČINE= »vzorec življenja«**  
(prenašanje iz ene generacije v drugo, bistvena značilnost  
= usmerjanje vedenja)

- 1) **INDIVIDUALNA RAVEN:** močan občutek nemoči, marginalnosti, odvisnosti in manjvrednosti, občutek vdanosti v usodo in fatalizem.
- 2) **RAVEN DRUŽINE:** prosta zveza ali sporazumne poroke, zapuščanje mater in otrok, družine z materjo v glavni vlogi in mnogo večje poznavanje materinih sorodnikov, visok delež ločitev in zapustitev s strani moškega kot glave družine (matrifokalne družine)
- 3) **RAVEN SKUPNOSTI:** niso pripadniki sindikatov ali drugih institucij, člani političnih strank in »navadno ne sodelujejo v ustanovah države blaginje ter zelo malo uporabljajo banke, bolnice, veleblagovnice, muzeje in umetnostne galerije«.

Lewis in Walter B. Miller: subkultura skupin z nizkimi dohodki ima, ko je enkrat uveljavljena, svoje lastno življenje. Kultura revščine bi se lahko nadaljevala, tudi če bi izginile okoliščine, ki so revščino povzročile.

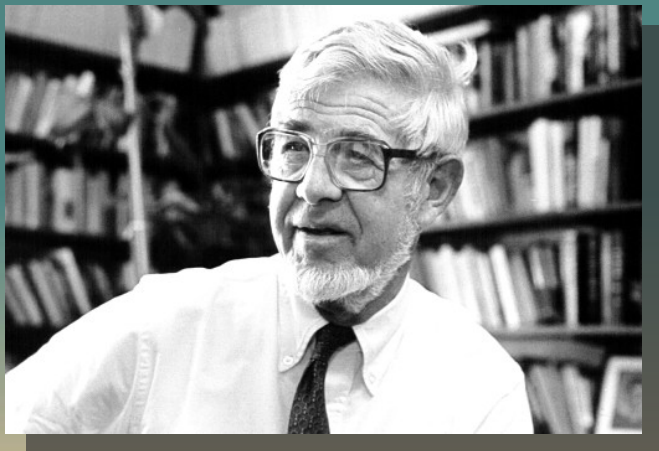
# NASPROTOVANJE TEORIJI O SUBKULTURI



**Situacijska prisila:**  
*Revni so pripravljene spremeniti svoje vedenje v odgovor na nove okoliščine, če omejitev, ki jih vsiljuje revščina, ne bi bilo več.*

# KONFLIKTNE TEORIJE REVŠČINE

- NEZMOŽNOST DRUŽBE, da bi pravično razdelila svoje vire = KRIVEC za obstoj revščine.
- revščina je posledica:
  - a) neuspehov državne blaginje
  - b) pomanjkanja moči in šibkega pogajalskega položaja revnih (slabši položaj na trgu delovne sile)
  - c) obstoja sistema stratifikacije – oblike družbene neenakosti, ki je povezana z oblikovanjem skupin, slojev razvrščenih v hierarhičnem razmerju
  - d) kapitalizma (Marksisti)



# FUNKCIONALNA TEORIJA

*Herbert J. Gans: More Equality*

**»Revščina delno preživi zato, ker je koristna mnogim skupinam v družbi.«**

a) Vsako gospodarstvo ima veliko začasnih, umazanih, nevarnih in hlapčevskih del brez prihodnosti - obstoj revščine zagotavlja, da bo tako delo opravljeno.

Bolnice, prehrana, velik del kmetijstva in deli oblačilne industrije.

b) Revščina omogoča zaposlitev in finančno varnost vse večjega dela delovne sile.

*»Revščina ustvarja delovna mesta za mnoge poklice, ki služijo revnim ali pa ščitijo ostanek prebivalstva pred njimi«.*

Policija, policisti za pogojni odpust, socialni delavci, psihiatri, zdravniki in uradniki, ki nadzorujejo »industrijo revščine«.

c) Prisotnost revnih nudi podporo preostali družbi. Postavlja osnovno mejo neuspeha, ki tistim, ki niso revni, potrjuje, koliko so vredni. Revni služijo kot učinkovit grešni kozel.

*»Revščina pomaga zagotavljati status tistih, ki niso revni«.*

*»Branilci zaželenosti trdega dela, varčnosti, odkritosti in monogamije potrebujejo ljudi, ki jih lahko obtožijo lenobe, zapravljivosti, nepoštenosti in razuzdanosti, da opravičijo te norme«.*



# »Koga revščina najbolj prizadene?«

- ❖ Stopnje tveganja revščine so VIŠJE pri starostnikih in ženskah, ker so slednje nadpovprečno zastopane na nižje plačanih delovnih mestih, med zaposlenimi za določen čas ali zaposlenimi za skrajšani delovnik, večji odstotek predstavljajo tudi med brezposelnimi.
- ❖ Revščina je povezana z etnično pripadnostjo in migracijami:

**ZDA □ priseljenci iz Latinske Amerike in Afro-Američani**

**SLOVENIJA □ Romi**





# VIRI IN LITERATURA

**Mirjam Počkar, Stanislav Andolšek, Tanja Popit, Andreja B. Lakota: Sociologija**  
STRAN 103-105: TEORIJE (RAZLAGE) REVŠČINE

**Michael Haralambos, Martin Holborn: Sociologija (Teme in pogledi)**  
HarperCollins Publishers in DZS, Ljubljana 2001      STRAN 154-176

**Tanja Popit: Družbena neenakost in giblivosť (Sociologija – gradivo za SŠ)**  
Zavod Republike Slovenije za šolstvo, Ljubljana 1997      STRAN 149-150

[http://www.2010againstopoverty.eu/export/sites/default/downloads/Topic\\_of\\_the\\_month/SI\\_what\\_is\\_poverty\\_Kaj\\_je\\_revscina\\_tematski\\_clanek.pdf](http://www.2010againstopoverty.eu/export/sites/default/downloads/Topic_of_the_month/SI_what_is_poverty_Kaj_je_revscina_tematski_clanek.pdf)

[http://en.wikipedia.org/wiki/Herbert\\_J.\\_Gans](http://en.wikipedia.org/wiki/Herbert_J._Gans)

[http://en.wikipedia.org/wiki/Herbert\\_Spencer](http://en.wikipedia.org/wiki/Herbert_Spencer)

[http://www.mladina.si/tednik/201101/majica\\_za\\_ves\\_svet](http://www.mladina.si/tednik/201101/majica_za_ves_svet)